

شرح وظایف و نحوه عملکرد دفتر توسعه آموزش مراکز آموزشی درمانی* (HEDO) و نحوه تعامل آن با مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی (EDC) و سایر دانشکده ها

دفتر توسعه آموزش مرکز آموزشی درمانی به عنوان بازوی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه (EDC) و به عنوان کانون تفکر و نوآوری، مسئولیت ارتقای کیفی آموزش را در مرکز آموزشی درمانی بعهدده دارد. ایفای این نقش حساس مستلزم وجود ساز و کار دائمی در بیمارستان های آموزشی و دانشکده های مربوطه است تا فعالیت های توسعه آموزش در تمامی ارکان آموزش دانشگاه تسری یابد.

تعریف دفتر توسعه آموزش مرکز آموزشی درمانی

EDO یک واحد آکادمیک است که به عنوان هسته آموزشی مرکز فعالیت می نماید. دفتر توسعه مرکز (EDO) آمادگی دارد به کلیه کسانی که نیاز آموزشی دارند سرویس دهی کند و در این راستا برای ارائه خدمات اولویت های تعیین شده خود را در نظر می گیرد. EDO وابسته به مرکز آموزشی درمانی بوده، که زیر نظر معاون آموزشی مرکز، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه عمل نموده و با دفتر توسعه آموزش دانشکده پزشکی تعامل نزدیک دارد.

رسالت دفتر توسعه آموزش مرکز آموزشی درمانی

رسالت دفتر توسعه آموزش در بیمارستان تقویت فضای تدریس و یادگیری در بیمارستان است. علت وجودی دفتر توسعه آموزش برطرف ساختن نیاز آموزشی مرکز آموزشی درمانی (شامل اعضاء هیئت علمی و دانشجویان) از طریق تقویت برنامه آموزشی، ارتقاء توانمندیهای اعضاء هیات علمی، بهبود فرایندهای یادگیری-یاددهی، ارزشیابی فراگیر و اساتید و تعیین و نصب ساختارهای آموزشی مناسب در راستای اعتلای آموزش است که در نهایت ارتقاء سلامت را به دنبال خواهد داشت. دفتر توسعه فعالیت های فوق را از طریق مشارکت هر چه بیشتر اعضاء هیات علمی به انجام می رساند.

مبانی ارزشی

- 1- نقش زیر بنایی آموزش در رفع عمده چالش های ارتقاء سلامت بیماران
- 2- تکریم انسانیت بیمار در فرایند آموزشی (نه به عنوان ابزار آموزش)
- 3- اولویت قرار دادن بهبود سلامت بیمار در فرایندهای آموزشی
- 4- احترام به بیماران، کادر تیم درمانی و همکاران
- 5- مشارکت همه جانبه اعضاء هیات علمی در فعالیت های توسعه آموزش
- 6- در نظر گرفتن کسب تجربه در تدریس به عنوان تلاشی مداوم و در تمام طول زندگی با میل به بهبود دائمی و عدم در نظر گرفتن آن به عنوان هدف نهایی
- 7- وابستگی بهبود تدریس و یادگیری به خود آگاهی فردی
- 8- نقش مهم روابط بین فردی موثر در بهبود تدریس و یادگیری
- 9- ترویج کار تیمی و آموزش بین حرفه ای
- 10- احترام به ارزشهای جامعه و محوریت قانون مداری در یک مرکز آموزشی و درمانی
- 11- تربیت نیروی انسانی با تاکید بر اخلاق حرفه ای

چشم انداز دفتر توسعه آموزش مرکز آموزشی درمانی

دفتر توسعه آموزش مرکز آموزشی درمانی مرکزی نوآور در حوزه آموزش پزشکی در سطح کشور است که مراقبت از سلامت بیماران را از طریق بکارگیری علم آموزش پزشکی و بهبود فرایندهای یاددهی و یادگیری در تمامی عرصه های بالینی بیمارستان ارتقاء می بخشد.

فعالیت های دفتر توسعه آموزش مرکز آموزشی درمانی

برای نیل به رسالت فوق دفتر توسعه آموزش مرکز در حوزه های زیر به فعالیت می پردازد. ذکر این نکته حائز اهمیت است که دفتر توسعه آموزش مرکز سعی دارد با جلب همکاری اعضای هیات علمی در کمیته های مختلف به اهداف خود برسد و مشارکت اعضای هیات علمی برای خود توانمند سازی و استمرار فعالیت های توسعه آموزش به عنوان فعالیت زیربنایی محسوب می گردد. فعالیت های دفتر توسعه آموزش در چهار بخش تقسیم بندی می شود:

مشاوره فردی

دفتر توسعه آموزش از طریق مشاوره فردی به همه اعضای هیات علمی کمک میکند تا در کلاس درس و عرصه های بالینی به اهداف آموزشی و تدریس خود دست یابند. گروه هدف EDO تمامی اساتیدی هستند که در مرکز آموزشی درمانی به کار مشغول هستند. شرح وظایف کلی این حیطة عبارتند از ارائه مشاوره برای:

- 1- کمک به تدوین اهداف کلی و اختصاصی یادگیری در عرصه های مختلف
- 2- طراحی فعالیت های یادگیری و یاددهی برای رسیدن به اهداف تعیین شده
- 3- مشاهده جلسات تدریس و ارائه بازخورد اطمینان بخش و کار در کنار اعضای هیات علمی برای ارزیابی و ارتقاء مهارتهای تدریس
- 4- طراحی و اجرای رویکردهای یادگیری فعال در گروه های کوچک در عرصه های بالینی
- 5- ارائه و اجرای روشهای تدریس برای بهبود یادگیری فعال در فضاهای تدریس گروه های بزرگ
- 6- هدایت پژوهش در آموزش
- 7- انجام فرایندهای ارزشیابی فراگیران بر اساس حداقل های یادگیری از پیش تدوین شده
- 8- بکارگیری نتایج ارزشیابی تکوینی و پایانی فراگیران
- 9- طراحی ابزارهای ارزشیابی عملکرد بالینی
- 10- مستند سازی تدریس برای بهبود و تعالی
- 11- تهیه طرح درس بالینی
- 12- استفاده از نتایج ارزشیابی استاد
- 13- تدوین برنامه درسی (برای فلوشیپ و فوق تخصص)
- 14- طراحی، اجرا و تهیه گزارش اقدام پژوهی آموزشی

توسعه سازمانی:

- 1- تهیه کارپوشه (پورت فولیو) هیات علمی برای بهبود و تعالی آموزش

- 2- تشکیل گراند راند های آموزشی و CPC در سطح بیمارستان
- 3- ایجاد ارتباط بین منابع و شبکه های آموزشی خارج از بیمارستان
- 4- ایجاد تعامل با دفاتر توسعه دانشکده های مختلف در مرکز آموزشی درمانی و توسعه آموزش بین حرفه ای و تیمی و ترویج کار تیمی

ارتقاء عملکرد هیات علمی

- برای بهبود عملکرد اعضای هیات علمی و ارتقاء درک اعضای هیات علمی فعالیت های زیر پیش بینی شده است:
- 1- طراحی و هماهنگی برگزاری کارگاه و سمینار و پیگیری و ارائه بازخورد
 - 2- کمک به هیات علمی برای دسترسی به منابع آموزشی از طریق فراهم کردن کتاب، مقاله، منابع اینترنتی
 - 3- تشکیل ژورنال کلوب آموزشی
 - 4- آموزش استفاده از وسایل کمک آموزشی و امکانات شبیه سازی مانند استفاده از مرکز آموزش مهارت های بالینی
 - 5- تسهیل تدوین پروتکل ها و دستورالعمل های تشخیصی و درمانی بومی سازی شده با اعضای گروه های آموزشی به منظور کاهش مورتالیتی و موریبیدیتی
 - 6- ایجاد فضای مناسب برای فعالیت های بین بخشی و مولتی دیسیپلینری به منظور ارائه راهکار های آموزشی، پژوهشی و درمانی مشترک

پژوهش در آموزش

- ترغیب اعضای هیات علمی و کمک به آنها در پژوهش های آموزشی و دانش پژوهی از طریق:
- 1- مشاوره فردی و کمک به اعضای هیات علمی علاقه مند به کسب مهارت های پژوهش در آموزش
 - 2- کمک به اعضای هیات علمی در تهیه مواد آموزشی جهت پژوهش های آموزشی مبتنی بر کار حرفه ای
 - 3- تشکیل راندهای پژوهش در آموزش
 - 4- تشکیل سمینارهای روش های پژوهش در آموزش پزشکی
 - 5- معرفی پژوهش های کلاسی به اعضای هیات علمی برای بهبود آموزش و یادگیری
 - 6- کمک به تهیه پیشینه پژوهش های مرتبط
 - 7- طراحی پژوهش های آموزشی (طراحی، متدولوژی و راهکارهای ارزشیابی)

ساختار دفتر توسعه

مسئول دفتر توسعه آموزش بیمارستان

مسئول دفتر توسعه مرکز یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه است که در حوزه آموزش پزشکی دارای مدرک کارشناسی ارشد یا دکترا می باشد و از فرایندهای جاری در عرصه های بالینی نیز مطلع است. مسئول دفتر توسعه آموزش بیمارستان توسط معاون آموزشی بیمارستان و با هماهنگی مدیر مرکز مطالعات پیشنهاد و ابلاغ ایشان توسط رئیس بیمارستان صادر خواهد شد. گرچه دفاتر توسعه بیمارستان های آموزشی از نظر ساختاری تابع معاون آموزشی بیمارستانهای مربوطه هستند، ولی به منظور همسوسازی سیاست ها و برنامه های ارتقای کیفی آموزش دانشگاه، کلیه فعالیت های دفاتر توسعه با هماهنگی و نظارت مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه و دفتر توسعه دانشکده مربوطه انجام می شود.

پرسنل دفتر توسعه مرکز

پرسنل دفتر توسعه آموزش مراکز آموزشی درمانی شامل کارشناسان آموزشی، یک نفر کارشناس اداری و مسئول امور رایانه و یک نفر متصدی امور دفتری و تایپیست می باشد. کارشناسان آموزشی دفتر افرادی هستند با پیشینه رشته های پزشکی و پیراپزشکی و مدارک کارشناسی ارشد یا دکترا آموزش پزشکی یا رشته های مرتبط. کارشناسان دفتر توسعه مرکز، به طور عمده کارشناسانی هستند که در دفاتر توسعه دانشکده های دانشگاه به کار مشغولند.

شورای توسعه آموزش مرکز

در تمامی مراکز آموزشی درمانی که دارای دفتر توسعه آموزش هستند شورای توسعه آموزش مسئول بررسی و کارشناسی مسائل آموزشی مرکز خواهد بود. شورای توسعه آموزش مرکز می تواند حسب نیاز کمیته های کارشناسی تشکیل داده و مسائل آموزشی را مورد کارشناسی قرار دهد.

اعضاء ثابت شورای توسعه آموزش مرکز متشکل از معاون آموزشی بیمارستان، مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، مسئول دفتر توسعه دانشکده پزشکی، مسئول دفتر توسعه آموزش مرکز، جانشین معاون آموزشی مرکز، مسئول امور فراگیران، مدیر خدمات آموزشی- پژوهشی و معاون آموزشی دانشکده پزشکی می باشد. اعضاء غیر ثابت شورای توسعه آموزش معاونین آموزشی یا مسئولین دفاتر توسعه دانشکده های ذیربط، مدیران گروه های مربوطه و مسئولین فراگیران گروه های مختلف آموزشی خواهند بود که حسب مورد و بر حسب نیاز در جلسات شورا شرکت خواهند کرد.

مصوبات شورای توسعه آموزش مرکز، بر حسب سطح تصمیم گیری در سه سطح طبقه بندی می شود:

- مصوبات نیازمند مصوبه شورای آموزشی دانشگاه که توسط مدیر EDC یا معاون آموزشی دانشکده در شورای آموزشی دانشگاه مطرح شده و پس از تصویب به دانشکده و مرکز مربوطه ابلاغ خواهد شد.
- مصوبات نیازمند مصوبه شورای آموزشی دانشکده که توسط معاون آموزشی دانشکده در شورای آموزشی دانشکده مطرح شده و پس از تصویب به دانشکده و مرکز مربوطه ابلاغ خواهد شد.

کمیته های دفتر توسعه آموزش مرکز

ساختار اصلی دفاتر توسعه آموزش مراکز را کمیته های کارشناسی تشکیل می دهد که از حداقل یک نفر کارشناس فوق الذکر و اعضاء هیات علمی مشغول به کار در مرکز تشکیل می شود. این کمیته ها انعطاف پذیر بوده و بر حسب نیازهای آموزشی مرکز و با تصویب شورای آموزشی مرکز تشکیل شده به کار خود ادامه خواهد داد یا منحل می گردد. این کمیته ها بازوی کارشناسی معاون آموزشی و دفتر توسعه آموزش مرکز محسوب می شوند. کمیته های پیشنهادی برای دفتر توسعه عبارتند از کمیته برنامه ریزی درسی، کمیته ارزشیابی، کمیته آموزش اعضاء هیات علمی.